

У IV кварталі 2022 року тривало повільне відновлення діяльності надавачів небанківських фінансових послуг. Зростання ринку було нерівномірним, а обсяги послуг залишалися набагато меншими від довоєнних. За результатами кварталу в страховиків життя обсяги активів та страхових премій зросли, у ризикових – дещо зменшилися. Коефіцієнти операційної ефективності погіршилися через зростання операційних витрат. Страховики завершили IV квартал із незначним збитком, проте за результатами року були доволі прибутковими. Поступово відновлювалося кредитування фінкомпаніями, помітно зросли обсяги операцій фінансового лізингу. Фінансові компанії були прибутковими та поліпшили показники рентабельності. Діяльність ломбардів стагнувала та була збитковою. Сектор кредитних спілок далі скорочувався: обсяг активів і кредитний портфель зменшилися, погіршилася якість позик. Реалізація кредитного ризику збільшила сформовані резерви у IV кварталі та призвела до збитковості кредитних спілок.

Структура та проникнення сектору

У IV кварталі кількість надавачів небанківських фінансових послуг помітно скоротилася. За квартал із Реєстру вилучено: 88 фінансових компаній, 17 кредитних спілок, 11 страховиків та по вісім ломбардів і ЮО-лізингодавців. Загалом за 2022 рік із ринку вийшли понад 420 установ, переважно фінансові компанії та кредитні спілки.

Виключенню компаній із Реєстру зазвичай передують анулювання ліцензій. Упродовж IV кварталу анульовано всі ліцензії 121 установі, переважно фінансовим компаніям і кредитним спілкам. Третина компаній позбавлені ліцензій за рішенням регулятора.

За останніх три місяці 2022 року обсяги активів у більшості сегментів ринку зменшилися. Лише фінансові компанії продемонстрували зростання обсягу активів попри суттєве скорочення кількості установ. За рік від шоків війни найбільше постраждав сегмент кредитних спілок, що втратив близько 45% обсягу активів. Обсяги активів ломбардів знизилися на 5%, водночас страховиків і фінансових компаній – навіть дещо зросли. Загалом частка НБФУ в активах фінансового сектору, нагляд за якими здійснює НБУ, упродовж року поступово скорочувалася до 11.97% станом на 31 грудня.

Страховики

За IV квартал обсяг активів страховиків життя збільшився на 3%, а за весь 2022 рік – на 18%. Активи страховиків, що займаються ризиковими видами страхування, дещо зменшилися за квартал, проте зросли на 6% загалом за рік. Упродовж року ринок покинула одна компанія страхування життя та 26 ризикових страховиків.

Обсяги валових премій страхування життя збільшилися за квартал на 9%, а ризикового страхування, навпаки, зменшилися на 8%. Загалом у 2022 році обсяги премій зі страхування життя зменшилися на 17%, а ризикового страхування – на 21%. Водночас виплати страховиків

майже не змінилися за квартал. У цілому за рік виплати за договорами страхування життя зросли на 7%, ризикового страхування – зменшилися на майже третину.

У 2022 році частка премій з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ і “Зелена картка”) зросла на 10 в. п. до 49%. Зокрема, обсяг премій “Зеленої картки” збільшився більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком, а виплат – майже на третину. При цьому більш ніж удвічі скоротилися премії з майнового страхування та страхування фінансових ризиків, а їхні виплати зменшилися на 62%.

Обсяг валових премій, переданих у перестраховання, зменшився за рік більш ніж у два рази, а виплати – майже на 60%. За IV квартал премії перестраховиком зменшилися на 36%, а виплати – на 40%. Відповідно скоротилася і частка перестраховання у преміях.

Загальний обсяг резервів збитків страховиків майже не змінився за квартал, проте мав різну динаміку стосовно окремих видів страхування: за добровільними видами резерви збитків дещо зменшилися (на 7% порівняно з III кварталом); за обов’язковими видами – збільшилися (на 10% відносно попереднього кварталу). У річному вимірі резерви збитків і за добровільними, і за обов’язковими видами страхування зросли на 36%.

Коефіцієнт збитковості обов’язкових видів страхування залишився на рівні 45%: негативний вплив від зростання резервів збитків нівелювався збільшенням обсягу зароблених премій. Аналогічний показник для добровільних видів страхування зменшився (поліпшився) до 42%. Рушієм цього було зменшення обсягу резервів. Загальний коефіцієнт збитковості становив 43% наприкінці року.

Комбінований коефіцієнт збільшувався (погіршувався) упродовж 2022 року. У IV кварталі тенденція збереглася – він зріс до 94%, що є задовільним рівнем. Якщо в перші три квартали року зростання цього показника було

переважно спричинене погіршенням коефіцієнта збитковості, то наприкінці року головним чинником погіршення стало зростання операційних витрат, а саме – інших адміністративних витрат.

Інвестиційні доходи ризикових страховиків у 2022 році зросли майже в півтора раза порівняно з попереднім роком. Більшу частину цих доходів становили проценти за банківськими депозитами. Проте зростання інвестиційних доходів не змогло покрити збільшення операційних витрат. Коефіцієнт ефективності діяльності збільшився (погіршився) до 88%.

У IV кварталі один з лідерів ринку страхування життя здійснив рекласифікацію інвестиційних доходів, що призвело до їх значного зменшення. Без урахування даних цієї компанії інвестиційні доходи страховиків життя зросли на 30% у річному вимірі та на 12% у кварталовому вимірі. Доходи за депозитами зросли на 36% до попереднього кварталу, тоді як доходи від вкладень у ОВДП залишилися на незмінному рівні.

Ризикові страховики та страховики життя завершили IV квартал з незначним збитком, проте за результатами року обидві групи були доволі прибутковими. Рентабельність капіталу ризикових страховиків становила 15%, страховиків життя – 13%.

Станом на 1 січня 2023 року хоча б один із нормативів платоспроможності та достатності капіталу й ризиковості операцій порушували сім страховиків.

Кредитні спілки

У IV кварталі зменшення кількості кредитних спілок та їхніх активів прискорилося. З Реєстру виключено 17 установ – переважно ті, що не залучали депозитів. Обсяги активів скоротилися практично в усіх спілках і на кінець року становили майже половину обсягів 2021 року.

Кредитний портфель зменшився за квартал на 14%. Нове кредитування скоротилося ще швидше, насамперед за рахунок позик на споживчих цілі (на 23%). Несвоєчасне погашення кредитів погіршило їхню заявлену якість: у 1.8 раза зросла частка прострочених більш як на 90 днів позик. Вона сягнула 28% – рівня кризового 2020 року.

Реалізація кредитного ризику збільшила сформовані кредитними спілками резерви у IV кварталі і призвела до збитковості ринку як у цьому періоді, так й у цілому за 2022 рік. Негативний вплив на фінансовий результат мало й скорочення операційного доходу за високих адміністративних витрат.

Негативний фінансовий результат більшості спілок зумовив формування накопиченого збитку і зменшення резервного капіталу. Тривало скорочення додаткових пайових внесків та депозитів через повернення коштів вкладникам і вихід з ринку кредитних спілок.

Нездатність генерувати прибуток та нестача власного капіталу різко погіршили платоспроможність спілок. За квартал вп'ятеро зросла кількість порушників нормативу достатності капіталу – до 10 кредитних спілок станом на 1 січня 2023 року.

Фінансові компанії та ломбарди

Попри виключення з Реєстру значної кількості фінансових компаній, обсяг активів у сегменті за IV квартал зріс. Також тривало відновлення обсягів наданих послуг, що розпочалося ще у III кварталі. Обсяги операцій за основними фінансовими послугами підвищилися. Проте вони залишалися в рази нижчими за довоєнний рівень.

У IV кварталі обсяг кредитів населенню зріс на 42%, підприємствам – на третину. Але в цілому за 2022 рік обсяги наданих позик були вдвічі нижчі, ніж у 2021 році.

Наприкінці року активно відновлювався ринок лізингу: обсяги послуг зросли в 2.6 раза порівняно з III кварталом. Зокрема, відбулося стрімке зростання обсягу фінансового лізингу, що забезпечили фінансові компанії. Їхня частка ринку сягнула 55% на противагу приблизно 1% у попередні роки. Операції ЮО-лізингодавців збільшилися на 16% за квартал. Лізингові угоди укладалися переважно на придбання легкових автомобілів, менше – вантажної та с.-г. техніки. Два квартали поспіль зростали обсяги наданих гарантій та факторингових операцій.

За результатами 2022 року фінансові компанії у цілому були прибутковими.

Упродовж року сектор ломбардів практично не розвивався. Обсяги активів та нових кредитів зменшилися, суттєво впав капітал установ. Загалом за 2022 рік обсяг кредитування ломбардами впав на 36%. У другій половині року доходи ломбардів збільшилися, однак за рік установи загалом були збитковими.

Перспективи та ризики

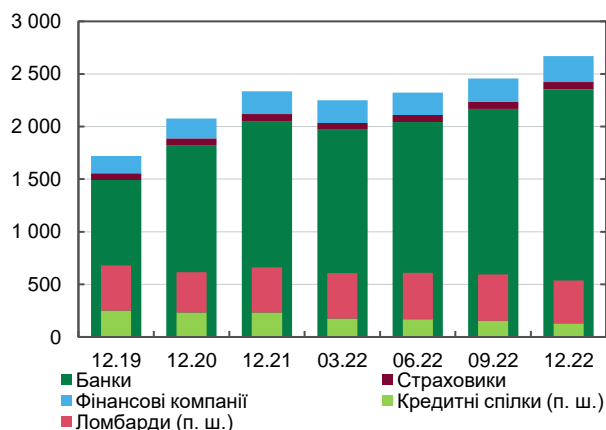
Останніми місяцями сталася низка змін на ринку страхування. З початку 2023 року набрав чинності новий стандарт обліку – МСФЗ 17 “Страхові контракти”. Страховики мають докласти зусиль для його належного впровадження. Це наблизить підходи складання фінансової звітності до сучасних європейських стандартів. Після тривалої перерви було надано дозвіл на сплату премій за договорами перестраховання, укладеними з нерезидентами. Це по суті “розблокує” ризикові види страхування та знижує ризики для страхового ринку. Для підвищення стійкості сектору уточнено перелік прийнятних активів страховиків. Із 30 червня 2023 року для оцінки дотримання нормативів не будуть враховуватися менш ліквідні активи, як-от земельні ділянки, а для ризикових страховиків – житлова нерухомість. Частка фінустанов, у яких земельні ділянки переважають у прийнятних активах, становить лише 3% активів сектору.

Попри окремі послаблення воєнного часу, НБУ застосовуватиме заходи впливу включно з анулюванням ліцензій. Зокрема, структури власності страховиків мають бути приведені у відповідність до вимог законодавства у встановлені строки. Також небанківські фінансові установи повинні посилити свою увагу до дотримання вимог законодавства з питань захисту прав споживачів, а також у сфері запобігання та протидії легалізації доходів і фінансування тероризму.

Структура та проникнення сектору

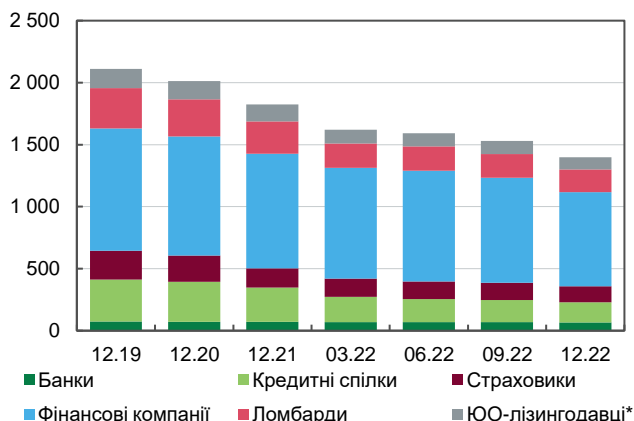
У IV кварталі обсяг активів НБФУ зріс завдяки нарощенню обсягу активів фінансових компаній. Загалом у 2022 році обсяги активів збільшилися у страховиків і фінансових компаній приблизно на 10%. Суттєво зменшився обсяг активів кредитних спілок. За рік кількість установ у Реєстрі скоротилася на 422 одиниці, переважно через виключення фінансових компаній та кредитних спілок.

Графік 1. Структура активів фінансового сектору*, млрд грн

* Звітність надавачів небанківських фінансових послуг станом на 25 березня 2023 року.

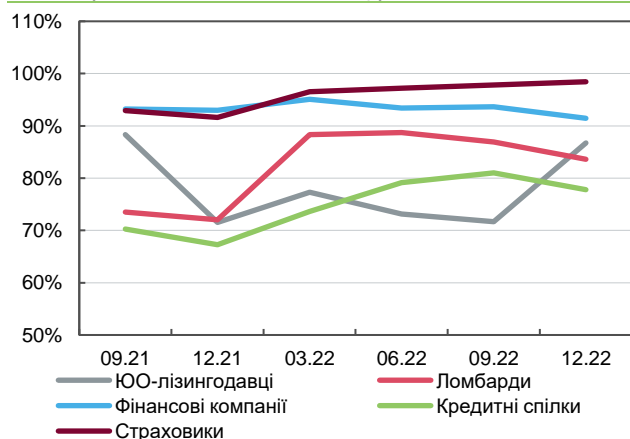
Графік 2. Кількість надавачів фінансових послуг

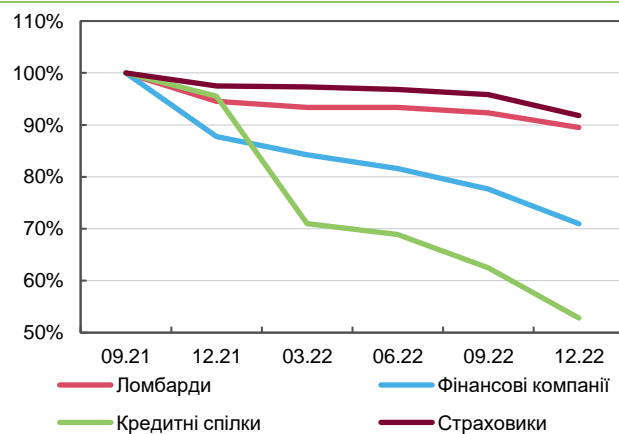
* ЮО-лізингодавці не є фінансовими компаніями, однак мають право надавати послуги з фінансового лізингу.

У IV кварталі стан звітності небанківських фінансових установ поліпшився. Більшість активних установ прозвітували за всі періоди минулого року. Частка страховиків, що звітували у 2022 році, була найвищою. Частка ЮО-лізингодавців, що звітують, суттєво зросла через виключення з Реєстру неактивних компаній. Повнота звітності кредитних спілок і ломбардів усе ще недостатня.

Графік 3. Фінансові установи, що подали звітність, частка від кількості установ, що внесені до Реєстру*

Графік 4. Частка активів фінансових установ, що відзвітували у відповідному періоді, від обсягу активів фінансових установ у III кварталі 2021 року

* Звітність надавачів небанківських фінансових послуг станом на 25 березня 2023 року.

У IV кварталі обсяг активів банків зостав так само, як й обсяг активів надавачів небанківських фінансових послуг. Тому загальна частка НБФУ в активах фінансового сектору не змінилася – 11.97%.

Таблиця. Фінансові установи, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України*

	2019	2020	2021	03.2022	06.2022	09.2022	12.2022	Зміна за IV квартал	
Страховики	Активи, млн грн	63 867	64 903	64 209	64 573	65 904	70 869	70 338	-0.7%
	Кількість компаній	233	210	155	145	142	139	128	-11
Кредитні спілки	Активи, млн грн	2 502	2 317	2 330	1 731	1 680	1 524	1 288	-15.5%
	Кількість компаній	337	322	278	205	187	179	162	-17
Фінансові компанії	Активи, млн грн	162 197	186 572	216 407	213 792	214 427	218 109	244 345	12.0%
	Кількість компаній	986	960	922	894	892	848	760	-88
Ломбарди	Активи, млн грн	4 265	3 854	4 289	4 334	4 409	4 416	4 093	-7.3%
	Кількість компаній	324	302	261	197	195	191	183	-8
Банки	Активи, млн грн	1 493 298	1 822 841	2 053 232	1 970 145	2 042 918	2 167 555	2 353 592	8.6%
	Кількість компаній	75	73	71	69	69	68	67	-1

* Разом зі звітністю за IV квартал 2022 року НБФУ мали змогу уточнити дані звітності за IV квартал 2021 року, I–III квартали 2022 року. Через це відбулися ретроспективні уточнення окремих показників, зокрема розміру активів. Звітність надавачів небанківських фінансових послуг станом на 25 березня 2023 року.

Страховики

У IV кварталі обсяги активів страховиків життя і далі зростали, ризикових – незначно скоротилися. Частка найбільш ліквідних активів, депозитів та поточних рахунків, страховиків життя сягнула 60%, а ризикових страховиків – 41%.

Графік 5. Обсяг активів страховиків та їхня кількість, млрд грн

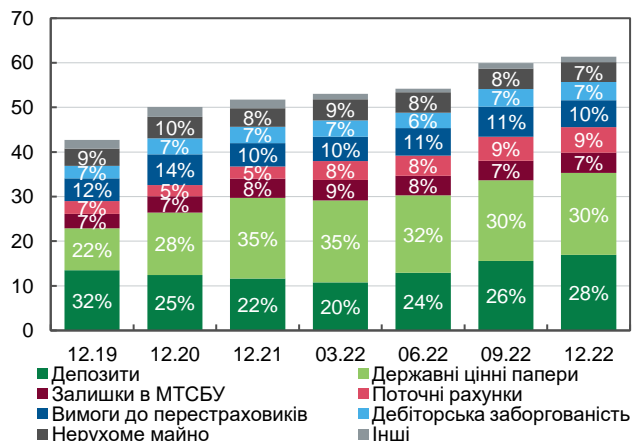

Графік 6. Структура активів та пасивів страховиків на 01.01.2023

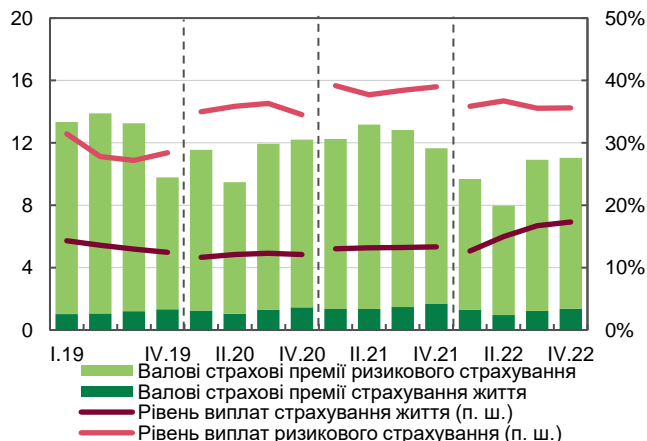
Частка прийнятних активів страховиків сягнула 87%.

Графік 7. Структура прийнятних активів на покриття резервів страховиків, млрд грн

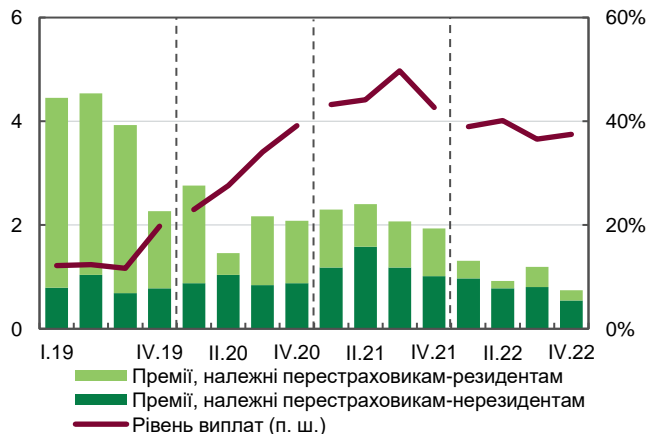
Обсяги валових страхових премій та виплат за договорами страхування життя зросли за квартал на 9% та 3%, відповідно. Премії та виплати ризикового страхування дещо зменшилися.

Графік 8. Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

Обсяг валових страхових премій, переданих у перестраховання, скоротився майже удвічі за квартал.

Графік 9. Премії, належні перестраховикам, та рівень виплат, млрд грн

Частка премій автострахування зросла на 10 в. п. до 50% за рахунок зростання обсягів "Зеленої картки" та скорочення обсягів усіх інших видів страхування.

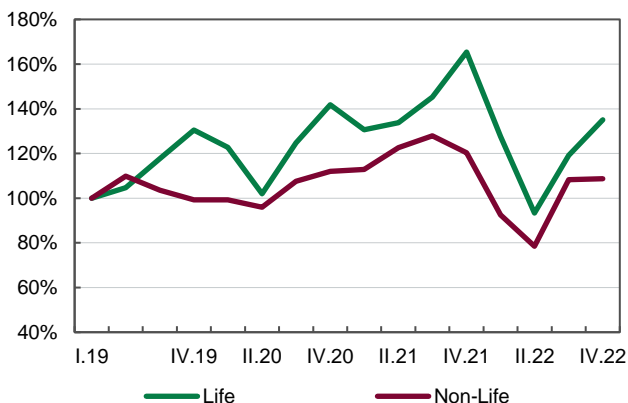
Графік 10. Страхові премії та виплати за найпоширенішими видами страхування у IV кварталі 2022 року, млрд грн

Значення у відсотках показує рівень виплат відповідного виду.

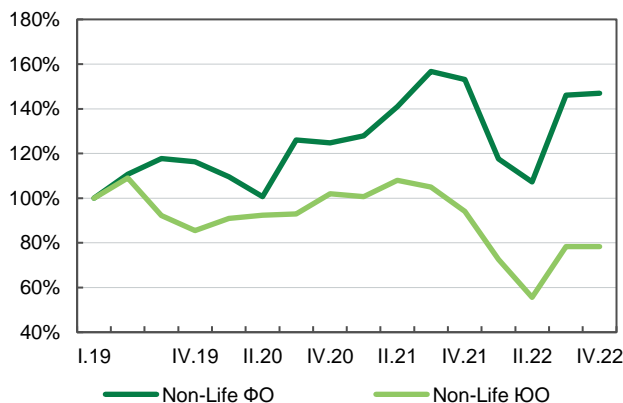
У IV кварталі обсяг премій ризикового страхування від фізичних та юридичних осіб не змінився.

Графік 11. Валові страхові премії за видами страхування (без вхідного перестраховання), I квартал 2019 року = 100%

Починаючи з IV кварталу 2021 року значення – лише за компаніями, що подали звітність за такі періоди.

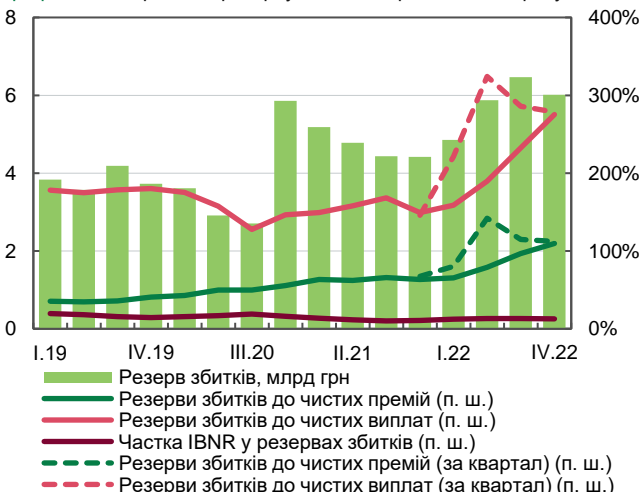
Графік 12. Валові премії ризикового страхування за типами страхувальників, I квартал 2019 року = 100%

Починаючи з IV кварталу 2021 року значення – лише за компаніями, що подали звітність за такі періоди.

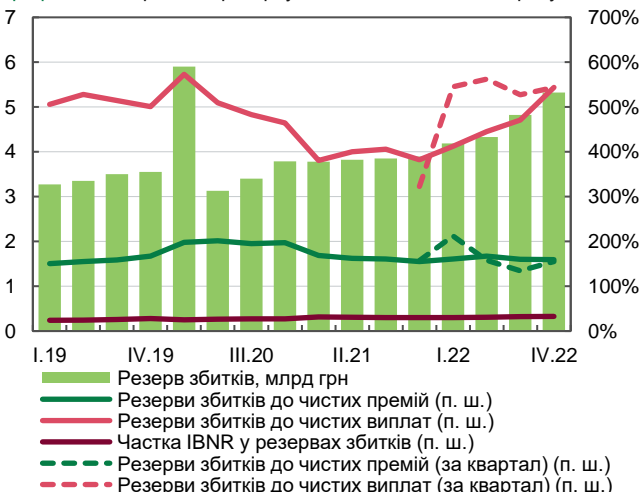
Резерви збитків за добровільними видами страхування зменшилися у IV кварталі, за обов'язковими – збільшилися, загальний обсяг резервів збитків залишився незмінним. Коефіцієнти резервування в річному вимірі і далі зростали.

Графік 13. Коефіцієнти резервування* добровільного страхування

* Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

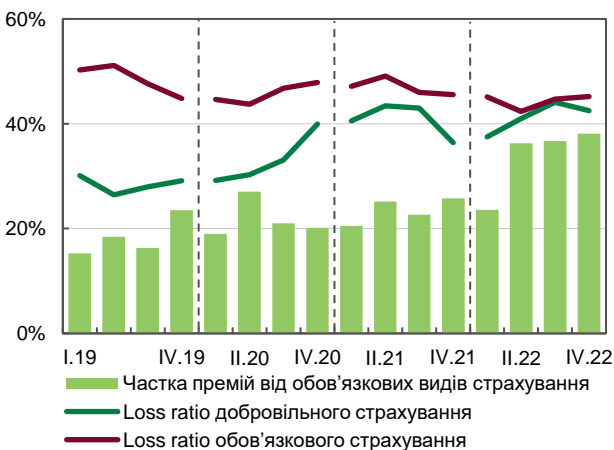
Графік 14. Коефіцієнти резервування* обов'язкового страхування

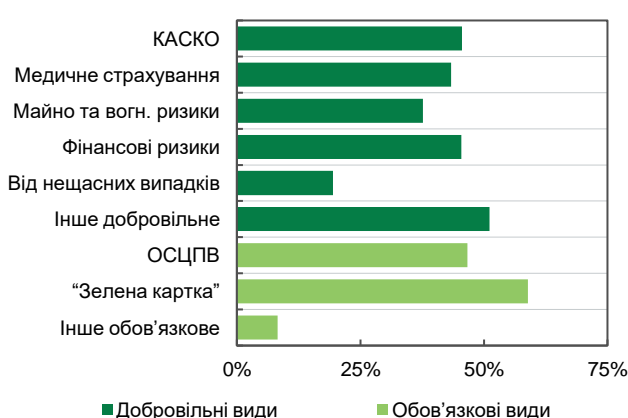
* Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

Коефіцієнт збитковості обов'язкових видів страхування майже не змінився за квартал, аналогічний показник добровільних видів зменшився (поліпшився) через зниження обсягу резервів збитків. Збитковість "Зеленої картки" помітно збільшилася за квартал.

Графік 15. Частка премій з обов'язкового страхування та коефіцієнти збитковості (loss ratio) ризикового страхування

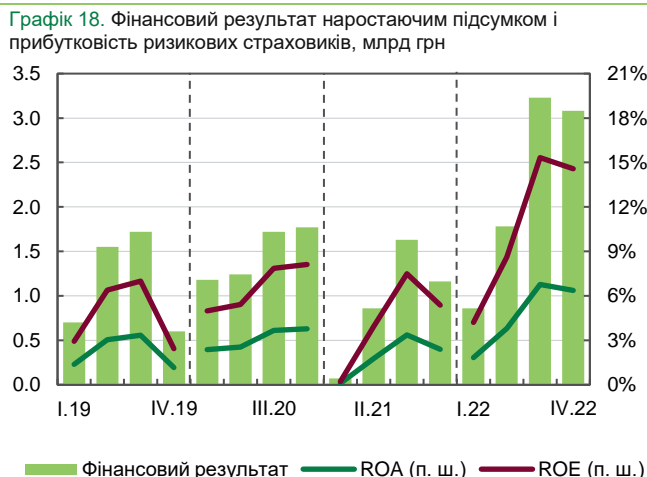
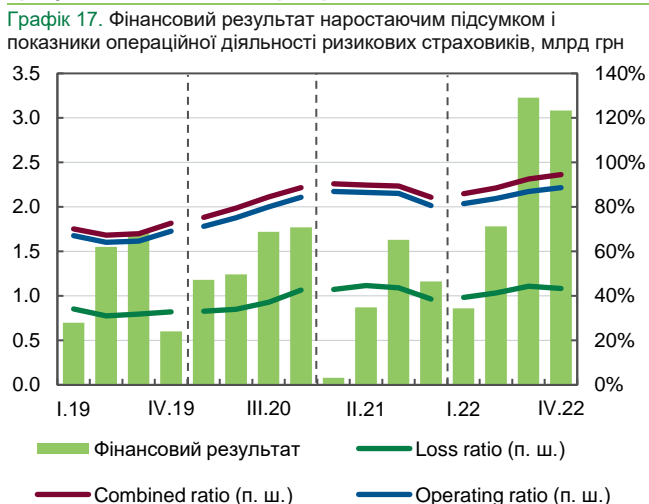

Графік 16. Коефіцієнти збитковості (loss ratio) окремих видів страхування в річному вимірі

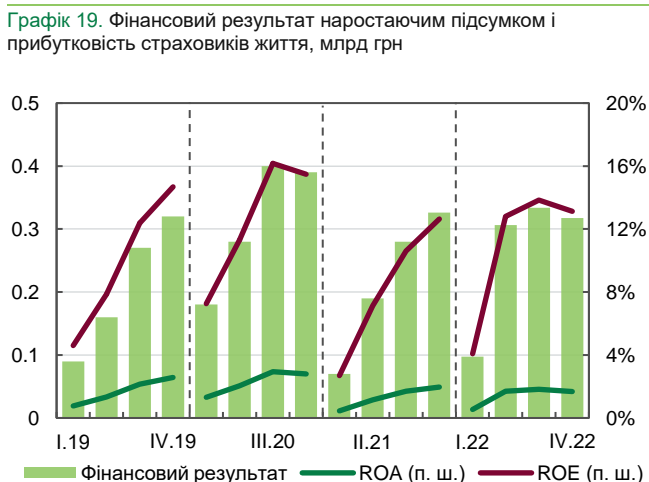

На основі даних компаній, що подали звітність за IV квартал 2022 року.

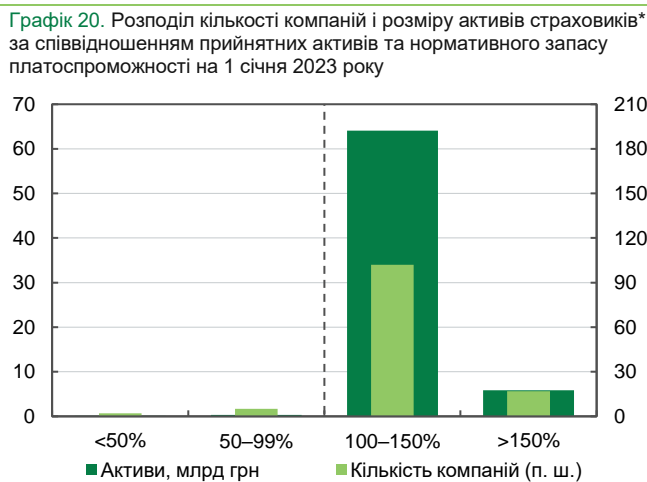
Показники операційної ефективності ризикових страховиків надалі погіршувалися: комбінований коефіцієнт зріс до 94%, коефіцієнт ефективності діяльності – до 88%. У IV кварталі ризикові страховики отримали незначний збиток, проте за результатами року їхня прибутковість залишилася рекордно високою.

Попри невеликий збиток у IV кварталі, страховики життя за результатами року залишилися прибутковими.

Станом на кінець 2022 року кількість порушників вимог до платоспроможності та достатності капіталу – 7 компаній. Їхня частка в активах <1%.

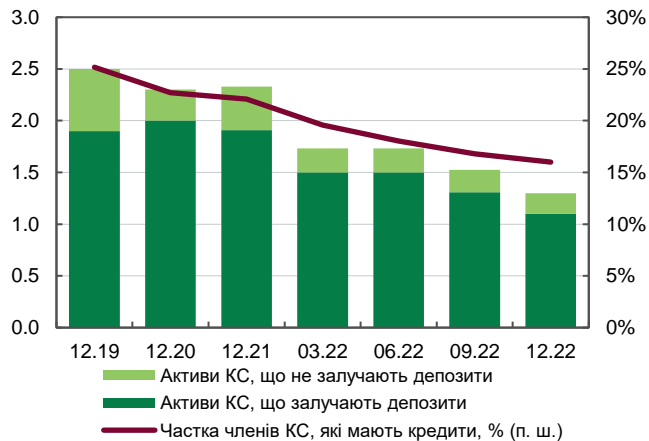

* Графік побудовано з використанням даних 126 компаній.

Кредитні спілки

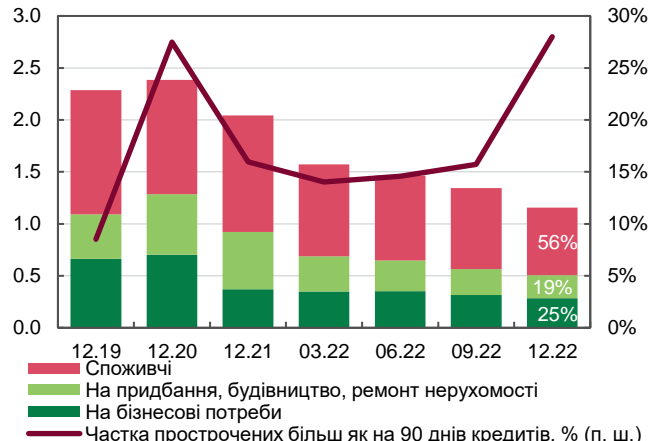
Обсяг активів зменшився на 16% за квартал. Помітніше зниження у кредитних спілках, що не залучають депозитів, зокрема через вихід із ринку третини цих установ. Частка активних членів спілок знизилася до 16%.

Графік 21. Загальні активи кредитних спілок та частка членів кредитних спілок, які отримали кредити, млрд грн

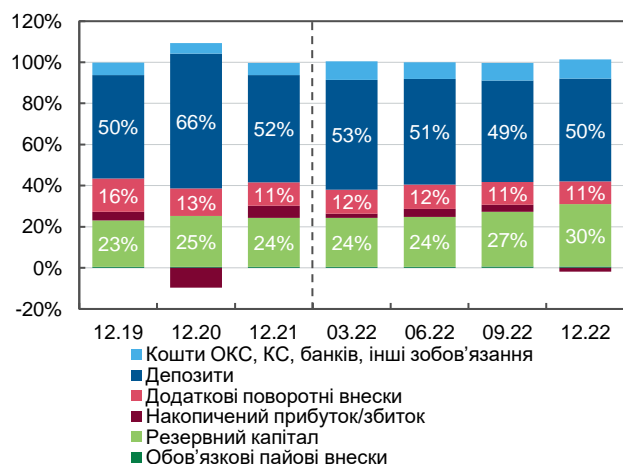
Кредити зменшилися на 14% за квартал переважно за рахунок позик на споживчі цілі. Якість кредитів значно погіршилася – частка прострочених на понад 90 днів кредитів зросла майже вдвічі – до 28%.

Графік 22. Структура основної суми заборгованості за кредитами членів кредитних спілок, млрд грн

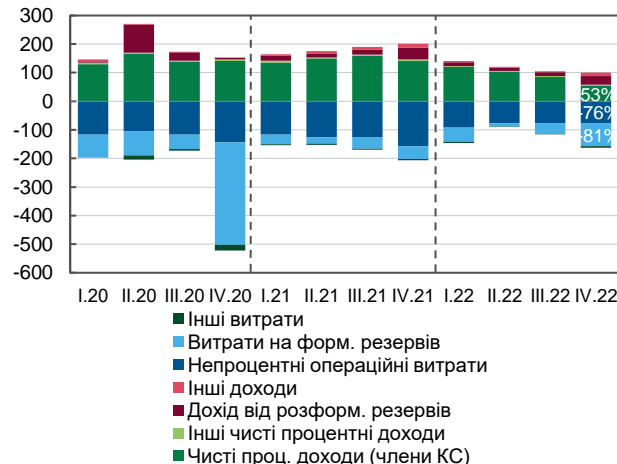
Скоротилися всі складові фондування кредитних спілок. Серед залучених коштів найпомітніше зменшилися депозити. Погіршує платоспроможність накопичений збиток. З огляду на швидше скорочення інших складових частка резервного капіталу зросла.

Графік 23. Структура зобов'язань та власного капіталу

У IV кварталі зменшилися чисті операційні доходи за операціями з членами спілок. Водночас збільшилося нестабільне джерело доходу – дохід від розформування резервів. Більшими темпами зросли витрати на формування резервів.

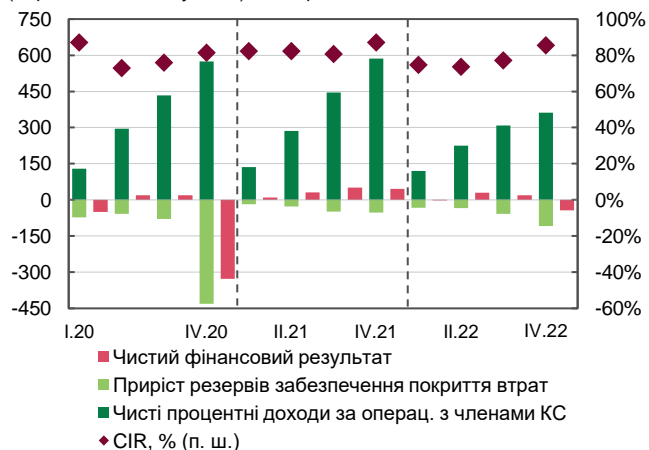
Графік 24. Доходи та витрати кредитних спілок*, млн грн

* На графіку зазначені відсотки до доходів кредитних спілок.

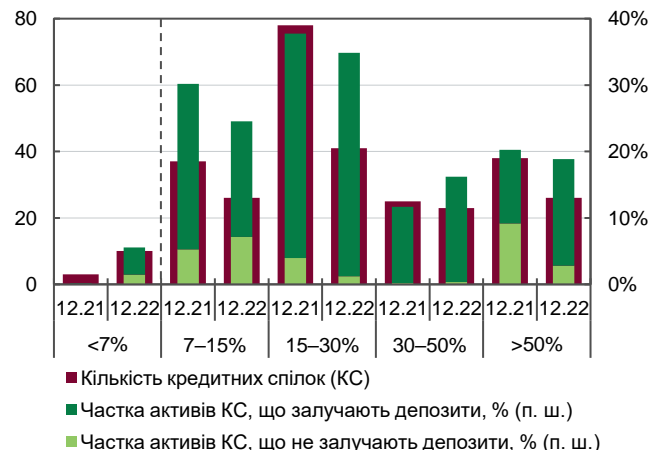
Наприкінці 2022 року знизилась операційна ефективність кредитних спілок. Зростання приросту резервів призвело до збитковості установ.

Графік 25. Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

Станом на 1 січня 2023 року кількість порушників мінімальних вимог до платоспроможності зросла більш ніж втричі за рік та вп'ятеро за квартал. Серед них переважають спілки, що залучають депозити.

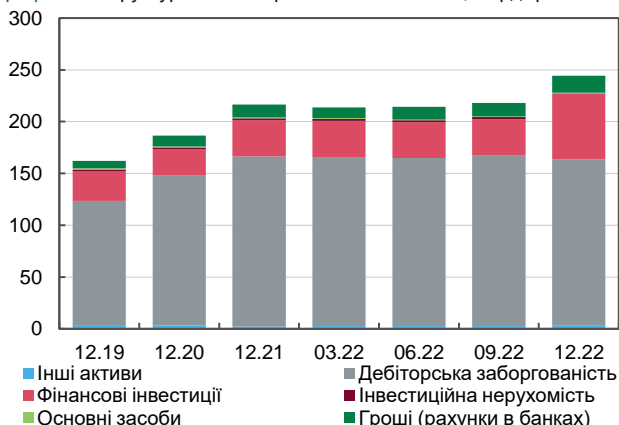
Графік 26. Розподіл достатності основного капіталу

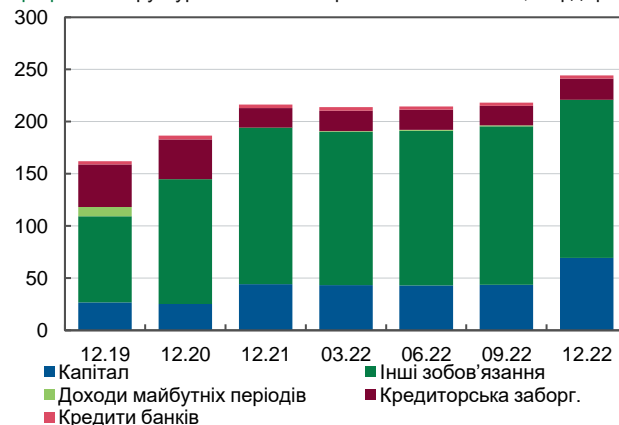
Фінансові компанії

У IV кварталі обсяг активів фінансових компаній збільшився на 12% (+12.9% за 2022 рік), попри те, що понад 160 установ покинуло ринок. Структура активів і зобов'язань дещо змінилася: зросли обсяги фінансових інвестицій та капіталу відповідно.

Графік 27. Структура активів фінансових компаній, млрд грн

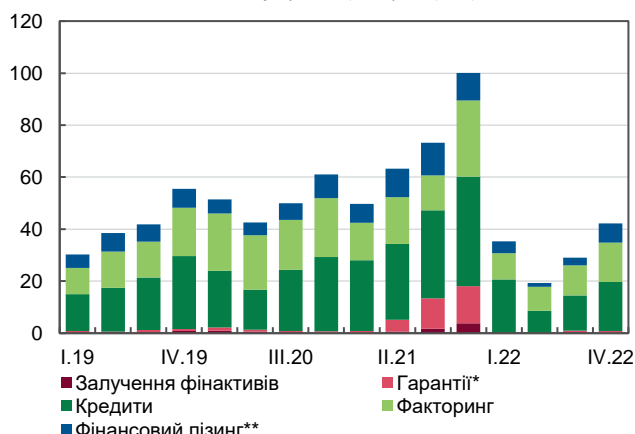

Графік 28. Структура зобов'язань фінансових компаній, млрд грн

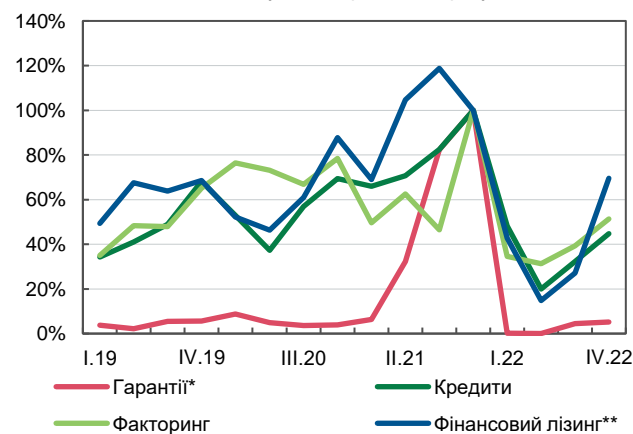
У IV кварталі обсяги основних послуг, що надають фінансові компанії, зросли. Обсяг кредитування надалі відновлювався. Обсяг фінансового лізингу за квартал суттєво підвищився, хоча і був нижчим, ніж у IV кварталі 2021 року. У IV кварталі ландшафт ринку фінансового лізингу змінився: фінансові компанії забезпечили 55% його обсягу. Обсяги послуг з надання гарантії та факторингових операцій повільно зростали. Загалом обсяги послуг залишилися в рази нижчими, ніж до повномасштабного вторгнення.

Графік 29. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

* До 01.07.2020 включає інформацію про гарантії та поручительства, починаючи з 01.07.2020 – виключно гарантії.
** ЮО-лізингодавці та фінансові компанії.

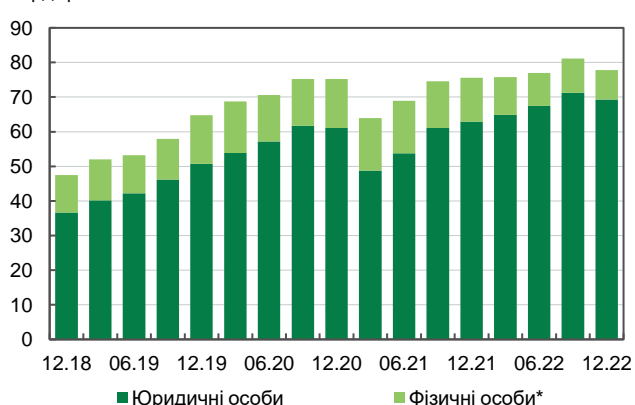
Графік 30. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг, IV квартал 2021 року = 100%

* До 01.07.2020 включає інформацію про гарантії та поручительства, починаючи з 01.07.2020 – виключно гарантії.
** ЮО-лізингодавці та фінансові компанії.

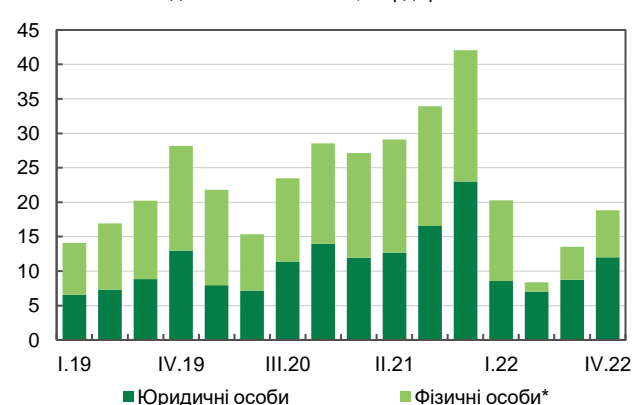
У IV кварталі обсяг валового кредитного портфеля фінансових компаній зменшився на 4% (+3% за рік). У його структурі, як завжди, переважали кредити бізнесу. Обсяги кредитування населення за квартал збільшилися на 42%, бізнесу – на 37%. Однак вони все ще залишилися значно нижчими за довоєнні: за 2022 рік обсяги кредитування знизилися більше ніж удвічі.

Графік 31. Залишки валових кредитів фінансових компаній, млрд грн

* Включаючи ФОП.

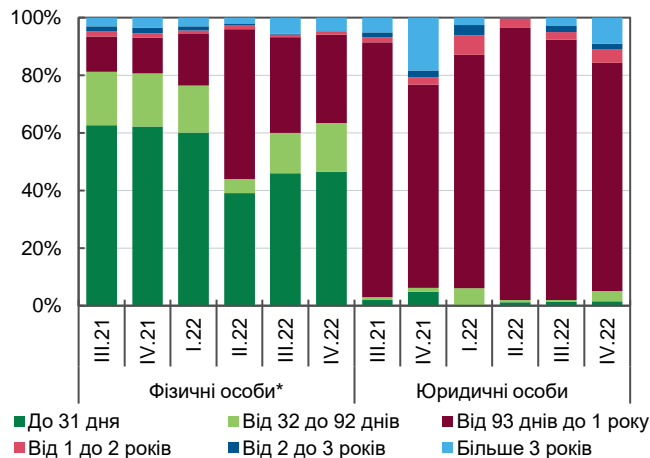
Графік 32. Обсяг наданих протягом кварталу кредитів фінансовими компаніями за видами позичальників, млрд грн

* Включаючи ФОП.

У IV кварталі строкова структура нових кредитів не змінилася: населення позичало переважно на строк до трьох місяців, бізнес – від трьох місяців до року.

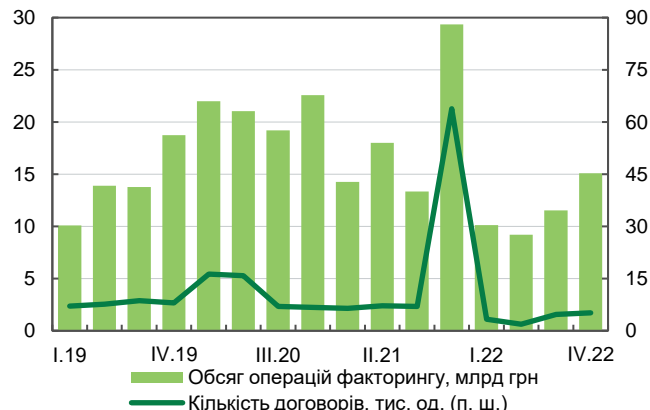
Графік 33. Структура кредитів, наданих упродовж кварталу фінансовими компаніями, за строковістю і типом клієнтів

* Включаючи ФОП.

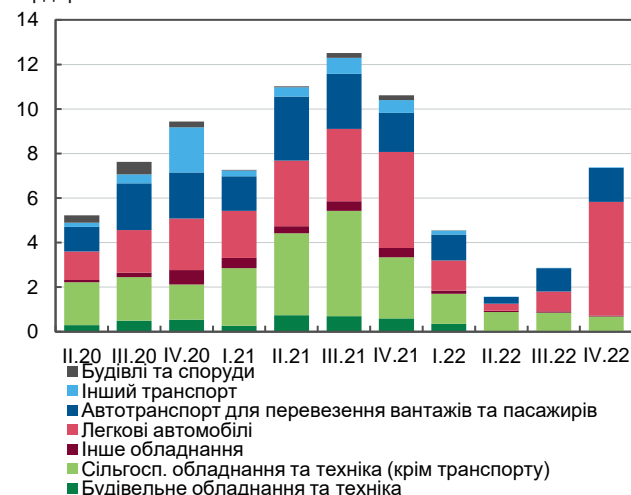
За квартал обсяг факторингових операцій збільшився. Загалом за 2022 рік обсяг послуг факторингу знизився на 39%.

Графік 34. Обсяг та кількість договорів факторингу

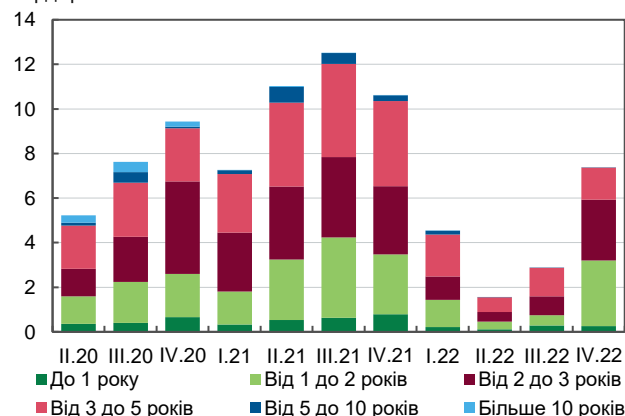
У IV кварталі обсяг фінансового лізингу зріс у 2.6 раза. Близько 90% нових лізингових угод укладалися стосовно придбання легкових та вантажних автомобілів. Лізинг с.-г. техніки зменшився. Загалом за 2022 рік обсяг лізингу впав на 60%.

Графік 35. Обсяг договорів фінансового лізингу за обладнанням, млрд грн

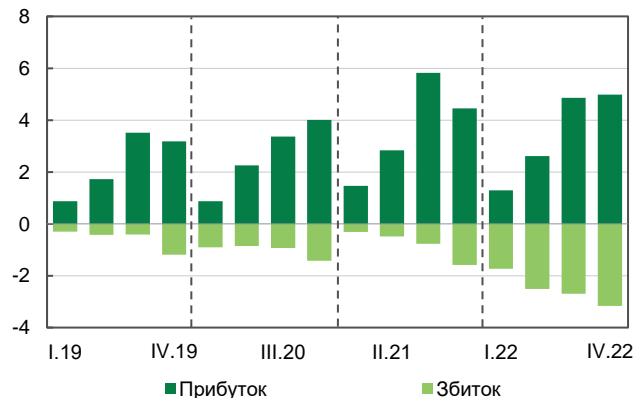
У IV кварталі структура лізингових операцій за терміном дії не змінилася. Близько 95% угод були середньостроковими – від 1 до 5 років. Загалом строковість угод суттєво знизилася.

Графік 36. Обсяг договорів фінансового лізингу за терміном дії, млрд грн

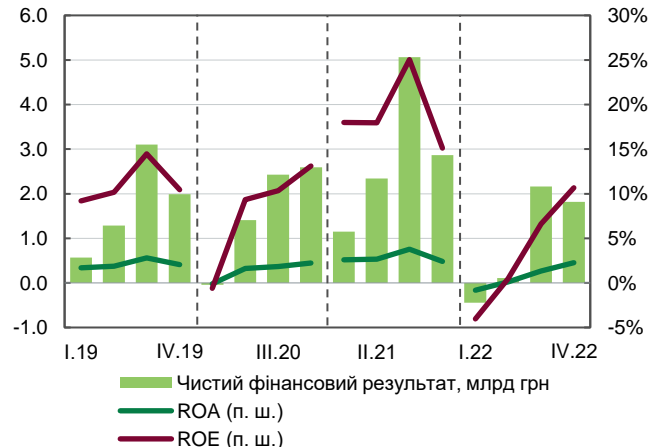

У 2022 році фінансові компанії були прибутковими. Такий результат був наслідком значних прибутків одних компаній і рекордних збитків інших. Показники рентабельності підвищувалися впродовж року, однак не досягли рівня 2020–2021 років.

Графік 37. Фінансовий результат фінансових компаній наростаючим підсумком, млрд грн

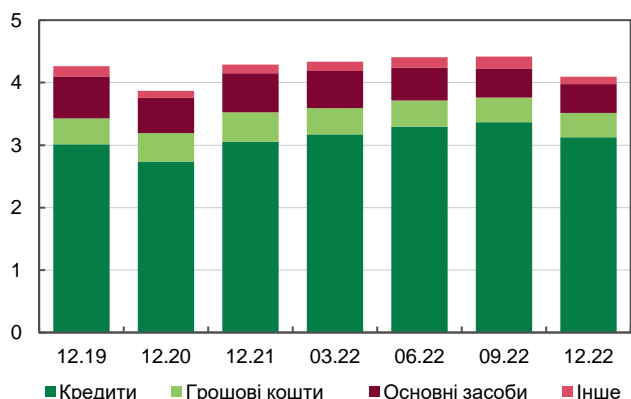
Графік 38. Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

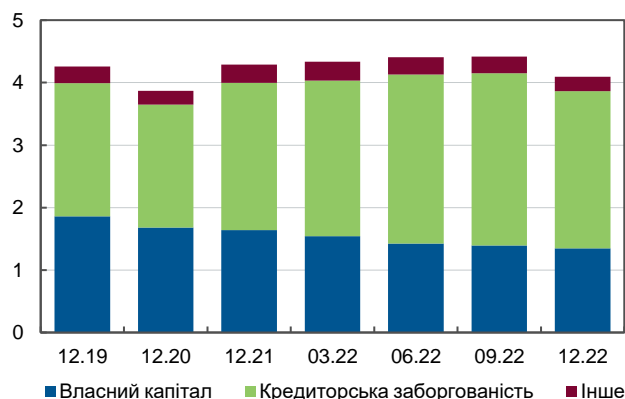
Ломбарди

У IV кварталі обсяг активів ломбардів дещо зменшився. Обсяги кредитів скоротилися на 7.1%, основні засоби та грошові кошти суттєво не змінилися. Власний капітал ломбардів і далі скорочувався та перебував на найнижчому рівні за останніх шість років.

Графік 39. Структура активів ломбардів, млрд грн

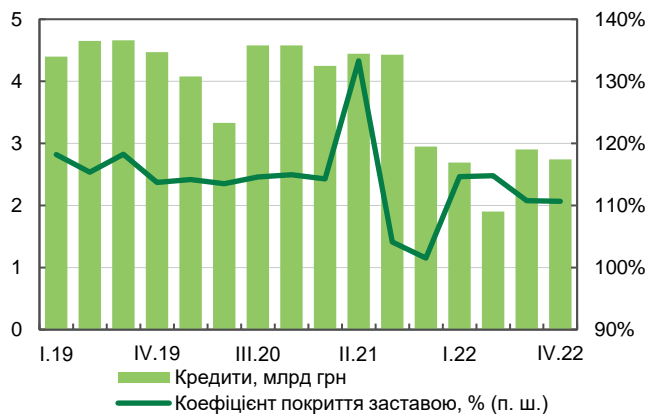

Графік 40. Структура пасивів ломбардів, млрд грн

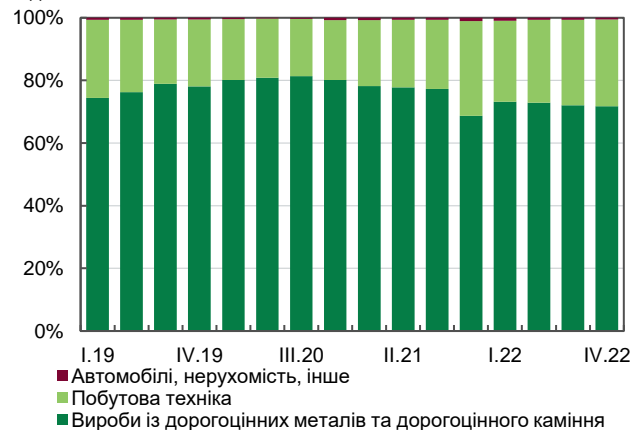

Обсяг нових кредитів у IV кварталі зменшився на 6%. Загалом за 2022 рік обсяг кредитування ломбардами впав на 36%. Коефіцієнт покриття кредитів заставою становив 111%. Кредити переважно надавалися під заставу виробів із дорогоцінних металів.

Графік 41. Обсяг наданих кредитів ломбардами (за квартал) та рівень покриття заставою

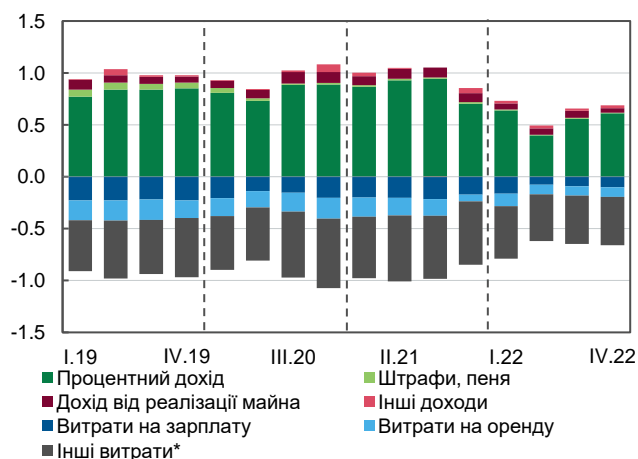
Графік 42. Структура обсягу наданих кредитів ломбардами за видами застави

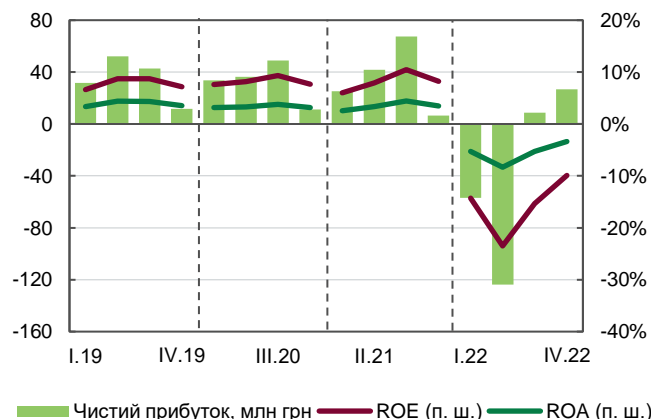
Частка кредитів, заставою за якими є автомобілі, нерухомість та інші види активів, становить 0.57%.

У IV кварталі процентні доходи, що становлять основу доходів ломбардів, збільшилися на 9%. Хоча це й дало змогу ломбардам отримати незначний прибуток за квартал, за рік установи були збитковими. Показники рентабельності активів та капіталу впродовж року підвищувалися, проте не досягли позитивних значень.

Графік 43. Структура доходів та витрат ломбардів, млрд грн

Графік 44. Показники фінансової діяльності ломбардів

* Уключають витрати, пов'язані з реалізацією та утриманням заставного майна.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше.

Огляд стосується небанківських фінансових установ, діяльність яких регулює Національний банк України, якщо не зазначено інше.

Разом із поданням звітності за IV квартал 2022 року небанківські фінансові установи коригували звітні показники на вимогу регулятора чи звітували за попередні періоди (зокрема IV квартал 2021 року, I–III квартали 2022 року). **Огляд підготовлено на основі інформації фінансових установ, що подали відповідну звітність до Національного банку України станом на 25 березня 2023 року.**

До вибірки належать установи, платоспроможні на кожну звітну дату, що надали звітність, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

КАСКО	Страховання наземного транспорту (крім залізничного)
КС	Кредитна спілка
МТСБУ	Моторне (транспортне) страхове бюро України
НБУ	Національний банк України
НБФУ	Небанківські фінансові установи
ОВДП	Облігація внутрішньої державної позики
ОКС	Об'єднана кредитна спілка
ОСЦПВ	Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Реєстр	Державний реєстр фінансових установ
Ризикові страховики	Страховики, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя
Рівень виплат	Співвідношення виплат і премій за чотири квартали, що передують даті оцінки
Страховики життя	Страховики, які займаються страхуванням життя
Фінкомпанії	Фінансові компанії
ФО	Фізичні особи
ФОП	Фізичні особи-підприємці
ЮО	Юридичні особи
ЮО-лізингодавець	Юридична особа, без статусу фінансової установи, яка може надавати лише одну фінансову послугу – фінансовий лізинг. Можуть здійснювати іншу господарську діяльність (наприклад, оперативний лізинг)
CIR	Cost-to-Income Ratio. Співвідношення операційних витрат і операційних доходів
Combined ratio, комбінований коефіцієнт	Loss ratio, що збільшене на співвідношення операційних витрат і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
IBNR	Incurred but not reported. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені
Investment income ratio, коефіцієнт інвестиційного доходу	Співвідношення інвестиційного доходу і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
Loss ratio, коефіцієнт збитковості	Співвідношення виплат, скоригованих на зміну резервів збитків, витрат на врегулювання та премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
Operating ratio, коефіцієнт ефективності діяльності	Combined ratio, що зменшене на співвідношення інвестиційних доходів і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
ROA	Return on assets. Рентабельність активів
ROE	Return on equity. Рентабельність власного капіталу
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
кв.	Квартал
міс.	Місяць
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
п. ш.	Права шкала
p/p	Порівняно з аналогічною датою/аналогічним періодом попереднього року
с.-г.	Сільськогосподарський
тис.	Тисяча